

خواندنی

قدیمی ترین بنای جهان، محلی برای حکمرانی زنی ایرانی

ارگ نوشیجان یکی از قدیمی ترین بناهای جهان محسوب می شود. این ارگ در شهرستان ملایر و در روستای شوشاب واقع شده است. بررسی های باستان شناسی نشان داده است که این تپه باستانی دارای سه طبقه تاریخی است که طبقه اول متعلق به دوران مادها، طبقه دوم مربوط به دوران هخامنشیان و طبقه سوم مربوط به حکومت ساسانیان بوده است؛ اما چه چیزی این ارگ را منحصر به فرد کرده است؟

این بنا در ۲۰ کیلومتری شمال غرب ملایر بر روی صخره های طبیعی و مشرف به جلگه ای به نام شورکات قرار گرفته است. نوشیجان در لغت به معنای جایگاه نوش یا جایگاه انوش است که نوش یا انوش ظاهراً نام زنی بوده که بر منطقه حکومت می کرده است. مهم ترین و اساسی ترین لایه باستانی این تپه متعلق به دوره سکونت اقوام ماد در این تپه بوده است که مربوط به قرن هشتم تا نیمه اول قرن ششم پیش از میلاد تخمین زده می شود.

حالا، پس از معرفی این بنای کهن، آثار به جای مانده از معماری مادها در نوشیجان را با هم مرور می کنیم:

بنای قدیمی جبهه غربی که موسوم به اولین آتشکده است: این آتشکده به عنوان قدیمی ترین نایشگاه خشتی دنیا از دوران مادها به جای مانده است.

تالار ستون دار که به آ یادانا مشهور است: این محوطه دارای ۱۲ ستون با پایه سنگی و جنس چوب بوده که امروزه ستون ها از بین رفته اند اما پایه های ستون ها همچنان پابرجا هستند. این محوطه پنجره هم داشته و به نظر می رسد معماری تالار صد ستون تخت جمشید از این تالار اقتباس گرفته شده است.

خانه های ترولی شهر آبروبلو عجیب ترین خانه های دنیا در شهری ناشناخته!

فرار از بازرسان مالیاتی پادشاه در سال ۱۶۴۴ این سبک معماری را شروع کردند. با توجه به اینکه امکان قطعه قطعه کردن ساختمان در زمان بسیار کمی وجود داشت، در نتیجه این شهر در زمانی که مأموران مالیاتی به شهر می رسیدند دیگر شبیه شهر نبود و از پرداخت مالیات معاف می شد.

در معماری ترولی با استفاده از سنگ به صورت خشک، چینی، دیوارها را ساخته و طاق آن را که به طاق کاذب مشهور است، به صورت پله پله می سازند. دیوارها در این منطقه به صورت مستقیم بر روی سنگ قرار می گرفت و بر روی دیوارها پنجره های کوچکی وجود داشت. همچنین ضخامت دیوارها با شومینه، طاقچه و کوره احاطه شده بود. سقف ساختمان های شهر آبروبلو دولا به دولا بوده و برای ساخت لایه خارجی از سنگ آهک استفاده شده تا در برابر آب باران محافظت شود. برای هدایت آب باران در سقف با کاشی های از پیش ساخته شده، کانال هایی ایجاد شده که آب باران به مخزنی در زیر خانه منتقل شود.

درهای خانه ها چوبی است که داخل قابی از پیش ساخته شده قرار می گرفت. در خانه های دوطبقه نیز راه پله ها چوبی بودند.

دیوارهای ضخیم سنگی ترولی ساکنان خانه را از آفتاب گرم محافظت می کند و در تابستان محیط داخلی بسیار خنک و دلپذیری دارد. در طول ماه های زمستان به علت پخت و پز روی آتش، در فضای داخل خانه ها رطوبت بسیار بالایی ایجاد می شود که البته با باز کردن یک پنجره، هوای خانه خشک و مطبوع می گردد.

سبک معماری ترولی از اواسط قرن شانزدهم آغاز و تا اوایل قرن بیستم ادامه یافت.

تاریخ مدفون در مغازه اسباب بازی فروشی!

چون در آن فضا حفاری رخ داده، باید پژوهشکده باستان شناسی گزارش کاملی به ما برساند تا بتوانیم درباره آینده آن مکان به نتیجه برسیم که چه کاری انجام دهیم.

او با اشاره به همکاری و کمک مالک مغازه به میراث فرهنگی، برای انجام مطالعات باستان شناسی در این فضا و به دست آمدن اطلاعات تاریخی جدید از تهران و سرنوشت تاریخ مدفون ادامه می دهد: میراث فرهنگی باید به مالک که تاکنون به ما کرده، کمک کند. این اتفاق یک نمونه تشویقی برای مکان هایی است که احتمال رخ داد چنین اتفاقی برای آنها نیز هست، می توانیم با کمک شهرداری کارها را جلو ببریم، اما پژوهشکده باستان شناسی باید به ما گزارش کامل بررسی ها را بدهد تا در این زمینه به نتیجه برسیم.

دلاور بزرگ نیا مدیرکل میراث فرهنگی اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان تهران نیز درباره سرنوشت تاریخ مدفون به ایسا می گوید: بر اساس اخباری که در اختیار من درباره تاریخ مدفون قرار داده، خوشبختانه مالک مغازه، استقبال خوبی برای حفاظت از سازه های به دست آمده داشته و حتی قصد حفاظت از فضا را دارد.

او تأکید می کند: به نظر می رسد مالک مغازه اسباب بازی فروشی مشکلی برای همکاری با میراث فرهنگی باهدف بررسی های باستان شناسی ندارد، ادامه این کار در قالب تفاهم قابل انجام است.

محسن شیخ الاسلامی، معاون میراث فرهنگی اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان تهران، نیز بعد از پایان کار کاوش درباره اقداماتی که باید برای این مغازه انجام داد، به ایسا می گوید: معتقدم دفتر تسهیل گری بازار تهران زیر نظر سازمان نوسازی می تواند به خوبی فضای مناسبی را برای این مغازه و سایت تاریخی طراحی کند، حتی می توان برای کاربری آنجا کمک گرفت.

مدتی می شود که کار کاوش در مغازه پلاک ۲۴ بازار حضرتی تمام شده، باستان شناس با تفاهم میراث، مالک و شهرداری، کلید مغازه را با خود برده و حالا مالک مغازه اسباب بازی فروشی مانده و مغازه ای که زیرورو شده از تاریخی که شاید تهران را غنی تر کند. این خبر در بخش سرنوشت تاریخ مدفون در مغازه اسباب بازی فروشی است.

به گزارش ایستا، مغازه اسباب بازی فروشی در پلاک ۲۴ بازار حضرتی تهران که از حدود سه ماه قبل با حضور باستان شناسان و کاوش هایشان در حال نشان دادن روی دیگر تاریخ باستان شناسی تهران است تاکنون چند جز تاریخ از دوره صفوی و تکه سفال هایی از دوره های تاریخی مانند پیش از تاریخ را پس داده است، اتفاقی که به مرور عمر تهران قدیم را بیشتر می کند.

اما میانه های انجام کارهای کاوش تیم باستان شناس چند مسئول حوزه فرهنگی با حضور در سایت کاوش، اظهار نظرها و قول های مختلفی را برای کمک به مالک مغازه اسباب بازی فروشی کرده اند، اما به نظر می رسد حالا که وقت عمل رسیده، همه با پس کشیده و فقط قانون را ملاک قول هایشان قرار می دهند!

محمد حسد طالبیان، معاون میراث فرهنگی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به ایسا درباره سرنوشت تاریخ مدفون می گوید:

از نگاه دوربین

عکس از سید علی هاشمی

بزرگ ترین قایق تفریحی جهان دو برابر زمین فوتبال!

قرار است بزرگ ترین قایق تفریحی جهان به طول ۲۲۹ متر ساخته شود، قرار است تحت پروژه Valkyrie قایق تفریحی به طول ۲۲۹ متر و با هزینه ۸۰۰ میلیون دلار ساخته شود. این پروژه واحد دانشگاهی دانشجویی کره ای «چولون پارک» در کالج سلطنتی هنر در لندن است که با کمک پالمیر جانسون (طراح معروف قایق های تفریحی)، در مدت ۸ ماه توسعه یافته است. پارک ۳۶ ساله می گوید بدنه آلومینیومی با ساختار فیبر کربن روی این «آبرقایق» بکار گرفته می شود و سرعت آن ۲۵ گره دریایی خواهد بود. اگر ۲۴ اتوبوس را پشت هم بچینید، طول این قایق خواهد بود که دو برابر یک زمین فوتبال است و در آن انواع تفریحات برای متمولین در نظر گرفته شده است. ۵۲ مهمان و ۹۲ خدمه در آن جای می گیرند و هزینه ساخت ۶۰۰ میلیون یورو/حدود ۸۰۰ میلیون دلار خواهد بود. در حال حاضر رکورد بزرگ ترین قایق تفریحی جهان متعلق به «آبرقایق» «عظیم» متعلق به خلیفه بن زاید آل نهیان است که ۱۸۰ متر طول دارد.